

**Nedirektivní komunikace, aneb, jak mluvit, abychom
si rozuměli...**

**Mgr. Magdaléna
Košnarová**

**Mgr. Helena
Kumperová, Ph.D.**

Praha, konference Mensa,
22.4.2023

Co se skrývá za komunikací?

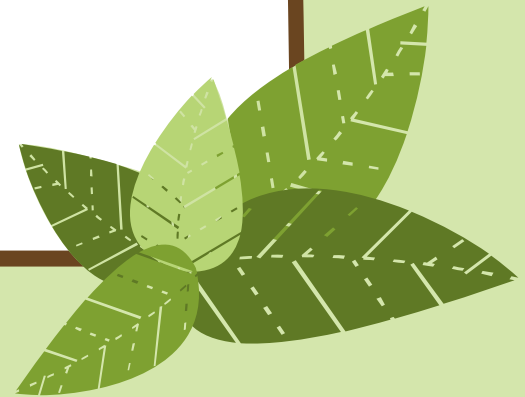
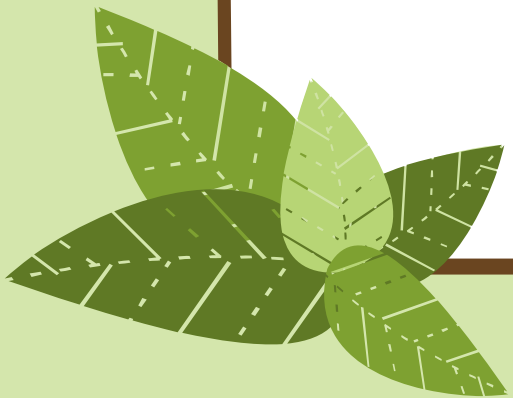
Plán. Kdy, jak a proč potřebuji komunikovat.

S kým? O čem? Proč? Rozumíme si vždycky? Kdy nastávají v komunikaci konflikty? Komunikace jako bubliny, které do sebe narážejí...

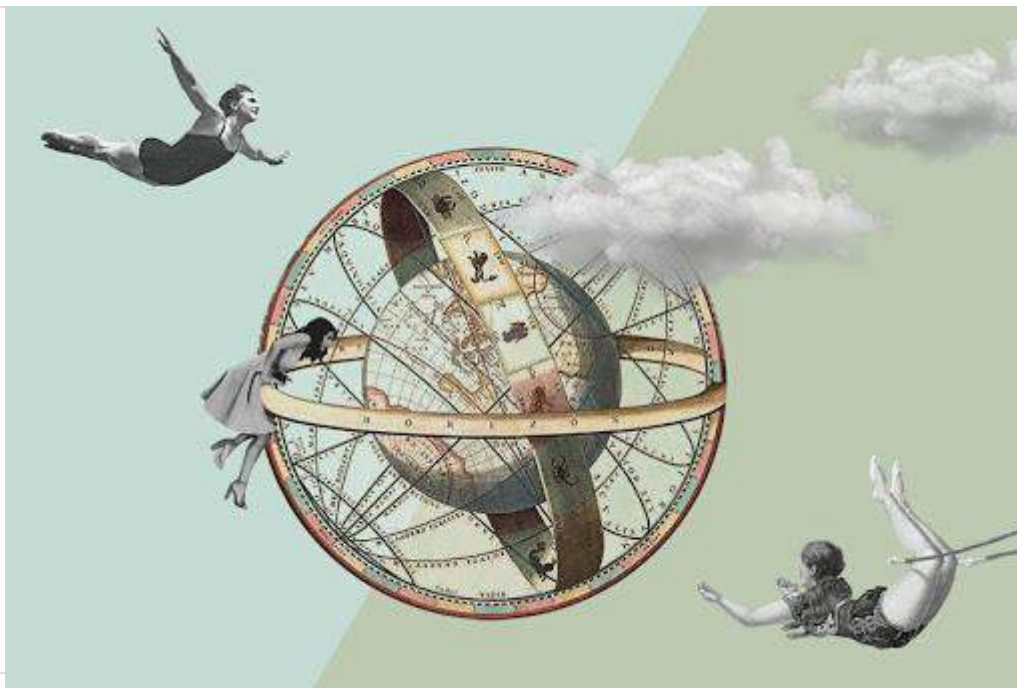
Brainstorming

Kdy a kde jste zažili nedirektivní přístup v komunikaci?

Jak jste se cítili?

Nedirektivní komunikace

C.R. Rogers (1998)

PCA – C. R. Rogers – Nedirektivní přístup v psychoterapii (1998)

FROM WHAT WE ARE,
UNTIL WE THOROUGHLY
ACCEPT WHAT WE ARE.
THEN CHANGE SEEMS
TO COME ABOUT

Zdržím-li se zasahování do záležitostí druhých,
starají se sami o sebe.

Zdržím-li se poroučení druhým, jednají sami za
sebe.

Zdržím-li se kázání druhým, zdokonalí se sami.

Zdržím-li se zneužívání druhých, stanou se
sami sebou.

Přístup orientovaný na člověka C.G. Rogers, pozitivistická
psychologie

Komunikace je vnější odrazem vnitřních procesů změny.

- Introspekce
- Pravdivost i k sobě samému
- Schopnost změnit zažité mechanismy
- Schopnost zpracovat vlastní školní trauma
- Naše automatické jednání, zejména v krizové situaci, jsou výslednicí osobní proměny.

Je čas jít cestou vnitřní proměny.

A co autorita?

- Zažité věty: „*Já jsem učitel(rodíč), já vím, jak se to má....*“
- *Dítě musí poslouchat, protože je malé.*
- *Nemůže se rozhodnout, co si vezme na sebe....“*
- A rozhodne-li se samo?
- Nese díl odpovědnosti, který mu náleží.
- Rozhodnutí znamená, odpovědnost.
- **Jak chápete pojem autorita?**

A ještě k zamyšlení...

- **Co si představujete pod pojmem odpovědnost?**
- **Jaký je rozdíl mezi autoritou a strachem?**
- **Mohu důvěřovat dětem, že přijdou na řešení?**

- **Mantra nedirektivního učitele:**
- *Dávám důvěru, že se budou zkoušet metody pokusu a omylu, objevování vlastní cesty, budou vycházet z obdobných zkušeností, nebo společně v diskusi najdou řešení.*
- *Věřím v jejich touhu se učit a poznávat.*
- *Učení není výsledkem mé motivace, ale osobní motivace dítěte vyřešit problém.*

Jak se cítí český školák a český učitel?

Korzet centralismu, universalismu, plnění osnov....(Boguslaw Sliwerski, 2014)

Školák - Rici Marionettes – výroba loutek (marionettes-rici.com)

Zdroj: Učitel Olivier Loutka | Loutky.cz

Jak změnit vnitřní nastavení a osvojit si nedirektivní komunikaci?

- Nestačí jen absolvovat kurz....
- Změnou je proces...
- Porozumění partnerství
- Pochopení smyslu komunikace v kontextu Transakční analýzy Erica Berneho, [Co řeknete, až pozdravíte - Eric Berne, 1972, 2013.](#)
- Východní filosofie v józe, i bojových uměních. Člověk se nemůže stát dobrý bojovníkem, aniž by měl úctu k životu.

Jak s tím naložit v realitě?

- Úpravou vnějších podmínek
- Otevřené otázky: *Jak to máš Ty? Co potřebuješ?*
- Ptát se na potřeby, znamená otevírat emoce, připouštět jejich objektivitu a relevanci.
- Potvrzení: *Aha... hm.... Parafráze... aha, Ty to máš takto...*

V takovém počtu dětí?

- Tlak a strach
- Zůstat učit, držet se příprav, udržet kázeň, něco odvést, připravit, udělat... naučit..
- Nebo?
- Věnovat se situaci?
- Co jsou Tvé potřeby? Co potřebuji já.
- *Vidím, že se nám nedaří domluvit. Pojd'me se k tomu vrátit společně...* (přestávka, další hodina, ...)
- Dohoda = odpovědnost.
- Didaktická situace, kde ukáží formu života v demokratické společnosti, kde jeden respektuje druhého.
- Každý odpovídá sám za sebe. Popření principů kolektivní viny.
- Dítě je člověk. Učitel je člověk.

Kruh bezpečí... Bezpečnostní rada

- Prostor pro narovnání vztahů.
- Spolupráce s kolegy, školním poradenským pracovištěm (školní psycholog, speciální pedagog, výchovný poradce).
- Prostor pro mediaci.
- Nástroj pro každého učitele.

Dohoda

- Nehodnotit
- Zůstat objektivní
- Učitel trvá na dohodě, kterou vytváří společně s žákem. Nedodržení dohody narušuje vztah. Přichází další úroveň řešení situace s třídním učitelem, případně vedením školy.
- Restorativní kruh. Hledáme řešení.
- Respekt.
- Hledání společného řešení.
- Dialog.
- Náhrada případné újmy .
- Osobní odpovědnost.

Ekosystém ve třídě

- Soutěž versus přijetí.
- Soutěž, porovnávání, hodnocení.
- Přijetí, porozumění, akceptace jiného pohledu.
- Změna diskursu ve školském systému.
- Přijetí ekologie vztahové sítě.
- Patříš k nám! (akceptace všech jedinců s jejich specifiky, příběhy a jedinečností)
- Učitel je leader, facilitátor vztahů, průvodce vzděláváním.

Nedirektivní komunikace začíná u nás samých

- Jak přijímáme sebe sama?
- Jak žijeme vědomě, tady a teď?
- Jak často si uvědomíme, že za každým člověkem je příběh?

- Buďme k sobě laskaví, budeme pak laskaví k okolí.

Jak vypadá nedirektivní komunikace?

Nemám mapu jeho
života

- Nedržím kormidlo jeho života.
- Jeho pocity akceptuji.

Podporuji je jen tam,
kde s jeho cestou souzním.

Co je přístup zaměřený na člověka

Akceptace

Respekt

**Podpora a
provázení.**

Co ovšem neznamená?

Odpovědnost za rozhodnutí

Souhlas.

Omluvu.

Jen provázíte, dáváte
uvědomit si vlastní pocity,
zrcadlíte, jste na blízku...

Je to snadné...
Je to jen
cesta...

Shrnutí

- Nedirektivní komunikace začíná u nás samých.
- Je humanistický přístupem k sobě i světu kolem mne.
- Provází ji slova – respekt, naslouchání, akceptace.
- Jak se ji naučit? (kurzy dlouhodobé, sebezkušenostní výcvik, individuální terapie)
- Je cestou, kterou se vydáte vědomě, cestou do vlastního nitra a projdete cestou proměny, jenž nezmění jen Vás, ale celý systém.

Zdroje

- Berne, Eric: Co řeknete, až pozdravíte, Portál, Praha, 2013
- Faber, Adele, Mazlish Elaine: Jak mluvit s dětmi, aby nás poslouchaly, Adele Faberová je společně s Elaine Mazlishovou, CPRES, 2013
- [Franke-Gricksch Marianne: Patříš k nám, Maintrea, 2006](#)
- [C.R.Rogers, Teorie a terapie zaměřená na člověka, Grada, Praha, 2012,](#)
- Pedagogika v korzetu centralismu (Bogusław Śliwerski,2014), zdroj [DIAGNOZA USPOŁECZNIENIA PUBLICZNEGO SZKOLNICTWA III RP W GORSECIE CENTRALIZMU Bogusław Śliwerski \(Bogusław Śliwerski\) książka outlet w księgarni TaniaKsiazka.pl](#)
- [\(PDF\) Pedagogika holistyczna | Bogusław Śliwerski and Bogusław Śliwerski - Academia.edu](#)